

Žalobce byl pokladníkem žalované banky, a, byv dne 9. dubna 1923 ze služby bez výpovědi propuštěn, domáhal se žalobou, zadanou dne 12. listopadu 1923 na bance služného, remunerace a ošacovacího příspěvku za dobu od propuštění až do 30. září 1923. **P r o c e s n í s o u d** p r v é s t o l i c e žalobu zamítl, o d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby. N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Podle §u 34 zákona o obch. pom. musí nároky zaměstnancovy proti zaměstnavateli z předčasného nebo neoprávněného zrušení služebního poměru (§ 29 zákona), tedy nároky, o které se právě v tomto sporu jedná, býti soudně uplatňovány do 6 měsíců ode dne propuštění, jinak zanikají. V této lhůtě žalobce žalobních nároků neuplatňoval, neboť žaloba podána byla teprve dne 12. listopadu 1923 a jeho nároky tudíž podle uvedeného ustanovení zákona zanikly. Odvolací soud tuto okolnost pominul a přiznal žalobci nárok, jehož nemá i kdyby jeho propuštění stalo se, jak tvrdí, bez dostatečných důvodů a tudíž neoprávněně. Uvedená okolnost postačuje, by dovolání žalované bylo vyhověno a by obnoven byl rozsudek prvního soudu, žalobní prosbu zamítající. K okolnosti, že žaloba nebyla podána zavčas, bylo přihlíženo bez ohledu, že žalovaná strana v tom směru námitky proti žalobcovu nároku nevznesla, ježto lhůta §u 34 zák. o obch. pom. jest lhůtou propadnou a jest k zachování jejímu přihlížeti z úřední povinnosti. Za tohoto stavu věci odpadla potřeba zabývatí se otázkou, zdali žalovaná banka propustila žalobce bez výpovědi právem či nikoli.

Čís. 4328.

Právním důvodem postupu pohledávky může býti i zajištění postupníkovy pohledávky za postupitelem, při čemž není závady, by k zajištění postižního nároku nebyla zřízena ještě zástava. Pro poměr postupitele a postupníka k dlužníkovi jest lhostejno, zda byla pohledávka postoupena za úplatu, či jen ku zajištění. To týče se jen poměru postupitele a postupníka.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1924, Rv I 1235/24.)

Žalobě, již domáhala se postupnice na postoupených dlužnících zaplacení pohledávky, bylo vyhověno s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Dovolatelé napadají odvolací rozsudek pro nesprávnost právního posouzení proto, že odvolací soud neshledal v právním jednání žalob-

kyně s Markétou F-ovou poskytnutí zápůjčky, nýbrž jen postup. Ale na výsledku sporu ničeho by nezměnilo, i kdyby se poskytnutí peněz žalobkyní Markétě F-ové považovalo za zápůjčku. Soudy nižší zjistily, a to napadeno není, že žalobkyni byla zažalovaná pohledávka postoupena. Snaží-li se dovolatelé vytýkati, že postup se stal na oko, je to novotou a proti zjištění nižších soudů. Zda bylo důvodem postupu, jak míní nižší soudy, že postup se stal za úplatu, tedy kupem za nominální cenu pohledávky, či k zajištění za poskytnutou zápůjčku, pro účinnost postupu samého je nerozhodno; stačí, že jest tu platný důvod převodu. Za takový nutno uznati i důvod zajištění. § 10 konk. ř. a § 10 vyr. ř. uznávají výslovně za důvod nabytí vlastnictví i pohledávky i důvod zajišťovací. To pro postup uznávala i před tím praxe, z jejíž potřeby vytrysklo právě ustanovení §§ 10 konk. i vyrovnacího řádu. Při postupu pohledávky k zajištění nejde o právní jednání na oko. Úmyslem strany není, nepřevéstí vskutku pohledávky a neučiniti postupníka věřitelem a předstíratí tento převod nebo postup. To strany zamýšleti nemusí, jejich úmysl směřuje prostě k tomu, by věřitel postupem nabyl jistoty pro pohledávku. Není proto pro řešení sporu rozhodno, zda postup stal se za účelem zajištění zápůjčky či za účelem převodu pohledávky za smluvenou úplatu, protože v obou případech má postup platný, zákonem uznaný důvod a není pro vadnost důvodu neplatným. Důvod postupu, je-li tento platným, týče se jen poměru mezi postupitelem a postupníkem, nikoli však poměru obou k dlužníku. Proto nebylo by důležité, i kdyby pokládal odvolací soud proti spisům a proti výpovědi Markéty F-ové a Emilie F-ové, které mluví o zápůjčce, za to, že postup stal se za úplatu a dání do zástavy truhlice s výbavou a směnky stalo se za účelem záruky postižního nároku pro případnou nedobytnost postoupené pohledávky. Je lhostejno pro spor, zda měla další zástava krýti zápůjčku či nárok postižní, aniž který z obou nároků měla krýti směnka. Ale předpoklad odvolacího soudu, že šlo o úplatný postup a že se jednalo o zajištění nároku postižního zástavou a směnkou, dokonce ani spisům neodporuje. V daném postupu výslovně jest uvedeno, že přechází úplně nárok Markéty F-ové na pohledávku a všechna práva z ní na žalobkyni, a v dopisu ze dne 30. října 1922 na žalovaného Josefa Z-a jest uvedeno, že pohledávka byla prodána. Z těchto listin mohly tedy dojíti nižší soudy, oceňující i výpovědi svědků F-ových, k závěru, že úmyslem stran bylo postoupiti pohledávku prodejem za nominální obnos pohledávky, třebaže se svědkyně F-ové vyjadřovaly, že chtěly docílití zápůjčky. Opřeno je to i tou okolností, že další jistoty byly poskytnuty jen proto, že žalobkyně o dobytosti postoupené pohledávky pochybovala; a další jistoty byly dávány jen k odstranění pochyb o dobytosti, tedy s úmyslem, dobytost zaručiti. Z důvodů shora uvedených je bezpodstatnou i výtka kusosti řízení, že nebyly opakovány důkazy, provedené o sporné právní povaze poskytnutí peněz žalobkyni Markétě F-ové před soudem nalézacím, po případě odvolacím. Bez ohledu na to, že opakování nebylo třeba k doplnění důkazu o rozhodných okolnostech, opakování provedeného důkazu soudem odvolacím je dle §u 488 c. ř. s. dáno do volné úvahy od-

volacího soudu a je tedy věcí volného hodnocení důkazů, které v řízení dovolacím nelze napadati, je důkaz o tom, zda šlo o ten či onen důvod postupu, nerozhodný.

Čís. 4329.

Rozhodly-li oba nižší soudy zamítavě rozsudkem o žalobě o obnovu mimo jiné též z důvodu, že žaloba byla podána opožděně, jde v pravdě o srovnalá usnesení, proti nimž není opravného prostředku.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1924, Rv I 1361/24.)

Dovolání žalobce o obnovu sporu bylo Nejvyšším soudem odmítnuto.

Důvody:

Dle Šu 538 c. ř. s. má soud, než nařídí rok k ústnímu jednání o žalobě o obnovu, sám od sebe zkoumati, zda jest založena na zákonném důvodu a zda je podána v čas, a, shledá-li ji v těchto směrech vadnou, má ji usnesením odmítnouti jako nevhodnou pro ústní projednání. Toto odmítací usnesení má se dle Šu 543 c. ř. s. státi též, zjistí-li se teprve při ústním jednání ona vadnost neb opožděnost žaloby. V tomto případě nešetřil ani první soud ani soud druhé stolice těchto zákonných předpisů. První soud nezkoumal předem žalobu po stránce Šu 538 c. ř. s., zavedl o ní ústní jednání a zamítl po tom jednání žalobu rozsudkem z důvodu, že domněle nové okolnosti a průvody nejsou způsobily, přivoditi příznivější rozhodnutí hlavní věci, připojiv jako vedlejší souběžný důvod, že žaloba byla kromě toho i opožděně podána, ač právě tento druhý důvod, k němuž dlužno z povinnosti úřední přihlížeti, byl jediné a předem rozhodným, ježto zabráňoval věcnému projednání a rozhodnutí o žalobě a měl vésti prostě k jejímu odmítnutí. K témuž náhledu o opožděnosti žaloby dospěl i soud odvolací ve svém rozhodnutí o žalobcově odvolání, nicméně volil rovněž tento obrácený postup, že místo, by žalobu o obnovu na toto odvolání odmítl, vešel ve věcné rozhodování o odvolání a jemu z obou soudem první stolice přijatých důvodů nevyhověl. Tato formelní pochybnost rozhodnutí nižších stolic nemění však ničeho na skutečnosti, že žaloba o obnovu byla v obou těchto stolicích posouzena a shledána opožděnou. Jde tedy, v této dle zákona formě usnesení vyhražené právní (procesuální) otázce, o souhlasná rozhodnutí nižších stolic, vůči nimž dle Šu 528 c. ř. s. jest další opravný prostředek nepřipustným. Že tomuto názoru nevádí nesprávně volená forma rozsudku, leží na bledni, neboť tento formální nedostatek nemůže straně propůjčiti co do opravných prostředků širší právo, než by byla měla při formelně správném rozhodnutí. S tohoto hlediska je tedy na dovolání nahlížeti jako na nepřipustný dovolací rekurs a bylo je tudíž odmítnouti.